

הדפוס: 11

הליגת הוועדה לענייני פנים מנתקלים
ביום ג', ג' בטבת תשי"ב, 31.12.51
ב-9.00

נוכחים:

- י. טפליה - יו"ר
- י. בן-צבי
- ת. טובי
- מ. גרי
- א. גלסטן
- ע. טמיר

חסרים:

- י. בכה
- מ. חזני
- י. יעשיהו
- י. גורי
- ד. הכהן
- ח. טריאב
- מ. טרם
- א. כהן
- ג. טועד

מונחים:

מר דרוסנברג - משרד הפנים

סדר היום:

1. המסך הדין בתזכיר, מסד הירדן א"

היו"ר יעשיהו:

היו"ר יעשיהו:

למחר נשטענו הוועדות מטכסוך שבין
מסד הירדן א" והמועצה התיזורית
של הגליל העליון, וזכו אריכי לקבוע עתה מהו תפקידנו בענין זה. כפי
שטענו, האזיע יר הפנים לבא-כוח הנקודה הסכמ ג' נשלמני הימנע מהכרעה
במקריה מסויימים. ישנו הבדל בין הנוסח שהאזיע יר הפנים, ובין שה
שהאזיע המועצה. לפי גוסס שר הפנים, עליו להמנע מהאבעה רק במקרה של
חילוקי דעות פוליטיים בהם מקולות הדעות לפי הלוקה מפלגתית בדיוק.
דבר זה יכול לקרות מולי אחת לשנה. הנוסח על המועצה התיזורית קובע,
שעליו להמנע מהאבעה בכל מקרה של דעות מקולות, זה יכול לקרות לא-רק
בין מפא"י וטפ"ם.

אני חושב שתפקידנו גם להאביע על
הליקויים שיובט בתחיקה הנוגעת למועצה התיזורית של הגליל העליון,
ולהאזיע את תיקון הדבר. יניי ידע אם הוועדה יכולה להורות לטרם
לעשות, מכיון שיטעה בידו סמכות חוקית. היא יכולה, בכל-הנשגב, להטליץ
בפניו.

א. פרי:

אני חושב שהוועדה אריכה להביע את
דעתה בענין מסור זה, ששר הפנים נמל
לידו רשות לסנות באזיג נוסף למועצה נבחרת, ואזיג זה מטעם אם היו בחירות
בקלפיות, או הנערך הסכמ כחוק. מינוי זה אל השר מערער את יחס הכוחות
במועצה.

כשדנו על התיקון לפקודת הבחירות
העירוניות, תבעתי לחוק זה יחול גם על המועצות המקומיות, כי השך
ושאי, בהתאם לחוק, להכניס שינויים בצו. הצעתי לא נתקבלה, אבל כתוצאה
מן הביורור הודיע הר הפנים, באמצעות יושב-ראש הוועדה ז. ורהפטיג,
כי הוא ינהג לגבי הבחירות למועצות המקומיות כלגבי הבחירות האיזוריות.
מבחינה פורטלית, אין זה הל על המועצות האיזוריות ולכן אין זו הפרת
התחייבות, אבל מבחינה מהותית וצבורית, אני רואה בזה הפרת התחייבות.

איש לא ערער על חוקיות הבחירות, ולכן היה
מן הראוי שהשר יתייעץ עם המועצה האיזורית לפני שיוציא את התיקון לצו.
המינוי למועצה הנבחרת, יכול לשמש תקדים מסוכן מאוד, שאין לדעת במי
יפגע מחר. הערובה הטובה ביותר בשביל כל צורך צבורי הנמצא במיעוט,
היא השמירה על היסודות הדמוקרטיים.

אני חושב שגם מבחינה חקיקת לא היה
התיקון מוצדק. החוק קובע, שהשר רשאי לצרף למועצה הנבחרת חברים
נוספים, אחד לכל מושב, מושבה, קיבוץ או בקודה התיישבותית שאין
לה נציג במועצה. אך החוק על המועצה האיזורית בגליל העליון אינו
קובע זאת, מכיון שהבחירות הם בעשו לפי חבלים. המינוי עומד, אפוא,
בסתירה לחוק.

אני חושב שהשר עצמו נוכח שבמקרה זה
הוא הלך אחריו יועצים לא כל-כך טובים. אני מסיק זאת מתוך כך שנכנס
במשא ומתן עם נציג המועצה האיזורית בקשר לשינוי התיקון על-ידי
הכנסת סייג לזכות ההצבעה של נציג המושב. אני חושב שאין אנו צריכים
לקבל את הפסדה הזאת של השר. הניסוח שנמסר על-ידי משרד הפנים נראה
לי קלוש מאוד, והנוסח של גבירץ נראה לי יותר מתוקן, כי לפי נוסח
משרד הפנים חתי יוכל נציג משרד הירדן לקבוע אם יש כאן חילוקי דעות
מפלגתיים? אפשר לומר שאם הדעות תהיינה שקולות בענין מסויים, צריך
נציג "משרד הירדן" להטבע מהכרעה.

אני מתנגד לכל הפסדה הזאת, אבל במידה
שהיא תתקבל - יש להמליץ על נוסח ברור, שבכל מקרה שתהיינה הדעות
שקולות צריך נציג "מסמדהירדן" להטבע מהכרעה.

ז. בן-צבי:
לאחר ששמענו את דברי הצדדים, נראה
לי שהרבה דברים הופרחו, ואיני חושב
שאנו יכולים ואריכים בעת לחוות דעה מבחינת החוק. חבר הכנסת פרי
עורר כאן את שאלת משרד הפנים. אני חושב שאמנם לא הכל היה בסדר,
אבל צריך לקבוע מה לא התנהל כעורה. אני חושב שהיה צורך להתייעץ עם
המועצה לפני הוצאת התיקון לצו.

אם-כך הגושים במועצה באים ממפלגות
פוליטיות, מתנהלים הדיונים על בסיס מסקי, ואיני חושב שכל חברי
מפ"ם יתנגדו, למשל, להעביר כביש לנקודה של מפא"י.

אני חושב שהפגם גרם לסכסוך הזה
בעוץ במושג "חבלים". אני מציע לכן שנמליץ לבטל מושג זה.

ביחס למה שהיה בעבר, איני רואה
בחיצות שנקבל כאן הולטה ביחס לפעולות השר בענין זה. ענין זה לא
הועבר אלינו מצד הכנסת, ולכן עלינו להסתפק באיזון הפגם של החבלים.

א. מלטסון:
כדי להבין את המתרחש במקום, מספיק
לשים-לב על הרוח הנושבת באיזון, עוד
מלפני עליית הארגון למקום. ענין הייצוג במועצה לא התחיל לאחר הבחירות
המסמכות, כאן תיבוצ, לא הסכיםו לשתף את הנציג גם בעת כהונת המועצה
המסומנה. אני בטוח שכל גית-דין היה פוסל בחירות אלה, מכיון הן לא
התנהלו לפי החבלים ככתוב בחוק. אנשי המושב לא ידעו בכלל על קיום

הבחירות, ועל ההסכם קראו בעתון. הי-אפשר להסוות זאת לבחירות לעיריות, מר פרי, כי ייתכן יכול כל דבר לערער על מי הכללתו ברשימת הבוחרים, הכלי ברור ויהוה. אני חושב המינוי שהער עשה, הוא דמוקרטי בדיוק כשם שהיו הבחירות. ט.

זוהי דוגמה למצב השורר כיום בארץ כולה, שהכל האלכוטתני על בסיס מפלגתי - החינוך, ההתיישבות וכו' - בניגוד לצוהג בכל ארץ החרת. שיטה זו של התיישבות מפלגתית הניחה כיום להתפוצצות הקיבוצים, וזה מעט רק התחלה.

אנו יודעים שהמצב הקיים בארץ הוא שבקורות-ישוב בעזבות, ועולים חדשים רוצים ללכת רק לטביבות הערים. והנה קם הרגון של העיריה התולכי לגליל העליון, להתיישבות ספר. במקום לעזור להם להגיע ליציבות - המרדים את חייהם על-מנת שיברוו. לולי האידיאליזם שלהם הם היו בורחים מזמן מן המקום. יתכן שאפשר לגסס את כל הפרשה התיישבה פורמלית, אך בשום פנים לא מביחנת המינסטרסיון החינוכיים על התקלפות ובכסחון.

אני דורש שהוועדה תסליף לפני השד לתת לנציג המושב זכות היבעה במועצה, ללא כל הגבלה. גם אנשי המושב מסכימים להסכם ג' בטלמגי, אבל זה צריך להשאר ענינו המאפונוי של הנציג לא להתערב בענינים פוליטיים שהורים שבין שתי המפלגות.

ע.מ.ר.:
למחר הישיבה האתמול, מתבררות שתי עובדות: א) - להרגשת אנשי המושב שסגרות פוליטיות מקפחות אותם, ישנה אולי חרקה פסיכולוגית, אבל היא אינה מבוססת על המציאות. ב) - השר עשה את אשר ישה על-סמך המציאות של טוענות מיזוריות בארץ.

המועצה האיזורית היא במידה מסויימת יאור מלאכותי, לעומת הנקודה שהיא היאור הטבעי. יתכן שהשר עגה בזאת שלא נועץ לפני המינוי עם אנשי המקום.

אני מכיר זה 20 שנה את המציאות המועצות האיזוריות, ואני יודע שהכל נעשה עם באופן טעפחתי ביותר: מעולם לא ערעתי ולא בדקתי עם מי במצב ברשימת הבוחרים. כל נקודה שולחת את נציגה לפני ההסכם. במציאות כזאת היה צריך השר להתיעץ לפני המינוי. במידה שהוועדה תסכם את הענין, היא צריכה ליסכסם בשני דברים:

א) - לקבוע שלא היה מצד השר דגון לקפה את נציגות המושב הזה, ובדאי שלא היתה לו גישה עויינת אליו.

ב) - להעיר שבמקרה זה צריך היה השר לבוא בדברים עם אנשי המועצה לפני המינוי.

לעם הסדר הענין, אנו צריכים להטליף שארגון "בני א"ת" ישתתף במועצה, אבל לשם טובת הענייני יש צורך שהוא יסכים לכך שבמקרה של חילוקי דעות על בסיס מפלגתי, כלומר שבמקרה שהדעות תתחלקנה בצורה של 15 נגד 15 על בסיס מפלגתי - הוא לא ישתמש בקולו כדי להכריע ביניהם.

מר רוטנברג:
לא היתה כאן כל התערבות של השר בבחירות, ובשם השר אני יכול לומר כאן שהוא אינו עומד אף-פעם להתערב בבחירות. הודענו לשר לנדמן, יושב-ראש המועצה הקודמת, שאנו עומדים למנות את נציג המושב, אם לא יתפנו אותו במועצה. כך שהטענה שלו, הודענו והתיעצנו אינה נכונה.

מכיון לפי האוויר האחרים של המועצות האיזוריות מגיעה זכות ייצוג במועצה לכל נקודה, הוציג השר תיקון לצו הגליל העליון, כדי ליוכלו לשתף גם את, שממר הירדן. הוועדה צריכה לעודד את הפעולה הזו ל השר.

א. פרי:
הצעתו היא, קודם הפניה קובעת כי העיבור
למועצה המיזורית בגליל העליון, לאחר
שנבחרה תוקם וללא ערור, יש בו טעם פגיעה ביסודות הדמוקרטיה של
השלטון הפנימי, ומחווה את דעתה כי יש להימנע מכל תקדים בענין זה.

א. אלסטמן:
הצעתו שהוועדה תחליט לגנות את ההפליה
הפוליטית מחד המועצה המיזורית לגבי
הישוב הזה. הוועדה צריכה גם לחוות ככל תוקף, ~~בנוסף~~ ~~לפני~~ ~~המועצה~~ ~~המיליטרי~~ ~~מביע~~
עד-כדי יחם של מיטוללגרי החלטות וצווי הסמלה, ודוקטרינת סידור הענין
באופן סדיר.

י. בן-צבי:
הצעתו היא שנקבע ימנו מיעציה לצדדים
לקבל את המשרה ומציע סדרד הפנים. כן
עלינו להציע להסדור את תוקם בגליל העליון אל סדר המועצות המיזוריות.
כן צריכה הוועדה לציין שהיא ימנע מטיפולק את התכנית לעיבור החוקה.
אין מנו צריכה לקבל החלטה ביחס לגיבורי מה מנעשה בעבר, כדי לא להחריף
את הסכסוך המתקדם לקראת פשרה.

היו"ר י. ספיר:
אני מציע לתת לי המשרות לצנסור להכין
הצעה אחת ליישוב הבאה תבין את דעת
כולם. גמידה שהיא לא תתקבל - בצביע על ההצעות הקיימות. הישיבה טבורה.

הישיבה נועלה ב-10.15